

Klasa: 022-03/13-01/142
Urbroj: 50301-04/12-13-2

Zagreb, 4. srpnja 2013.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila prof. dr. sc. Miranda Mrića, dr. med., ministra rada i mirovinskoga sustava, Božidara Štubelja, zamjenika ministra rada i mirovinskoga sustava, te Tatjanu Dalić i Mirjanu Rađenović, pomoćnice ministra rada i mirovinskoga sustava.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA
O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI I ZAPOŠLJAVANJU
OSOBA S INVALIDITETOM**

Zagreb, srpanj 2013.

PRIJEDLOG ZAKONA O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI I ZAPOŠLJAVANJU OSOBA S INVALIDITETOM

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. točke 1. i članka 58. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 - pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

U uvjetima pojačane ponude i smanjene potražnje radne snage, osobe s invaliditetom i drugim faktorima otežane zapošljivosti teško se zapošljavaju na otvorenom tržištu rada. Razlozi otežanog zapošljavanja osoba s invaliditetom i ostalih osjetljivih skupina su mnogostruki, a svakako najevidentniji su nedovoljna informiranost, kako šire javnosti, tako i poslodavaca o radnim mogućnostima i potencijalima osoba s invaliditetom te nedovoljna senzibiliziranost društva u cjelini za potrebe i prava osjetljivih skupina. Navedenom svakako doprinosi i neadekvatna obrazovna struktura, dugotrajna nezaposlenost i nedostatan radno iskustvo samih osoba s invaliditetom. Dugotrajna nezaposlenost, osobito ako joj nije prethodilo neko značajnije radno iskustvo, vrlo često dovodi do znatnijeg gubitka stečenih znanja i vještina, što dodatno umanjuje mogućnost zapošljavanja. Istraživanja pokazuju da, što je viša razina obrazovanja, to je doživljaj gubitka stečenih znanja manji, a razumljivo što je nezaposlenost dugotrajnija, to je gubitak znanja i vještina veći. Znanja i kompetencije koje osobe s invaliditetom stječu u sustavu obrazovanja često nisu sukladne potrebama tržišta rada. Stoga je opravdano stavljanje težišta na usavršavanje, obrazovanje, prekvalifikacije i razvoj ključnih te prenosivih kompetencija, posebice kada su u pitanju nezaposlene osobe s invaliditetom.

Učinkovita integracija osoba s invaliditetom i drugih osjetljivih skupina na tržište rada zahtijeva međusektorski i koordinirani pristup svih segmenata društva, počevši od sustava zdravstva, socijalne skrbi i mirovinskoga sustava, preko usklađivanja obrazovnih politika sa potrebama tržišta rada, uz iznimno važnu podršku obitelji, udruga osoba s invaliditetom i udruga koje skrbe o osobama s invaliditetom te aktivno sudjelovanje samih osoba s invaliditetom.

Iz iskustava država članica Europske unije, za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom osobito se važnim pokazalo uvođenje adekvatnog kvotnog sustava zapošljavanja za sve poslodavce, razvoj kvalitetnih i novih oblika profesionalne rehabilitacije, kao i jačanje nacionalnih politika i zakonodavnog okvira za razvoj socijalnog poduzetništva koje ima veliki potencijal u zapošljavanju osjetljivih skupina.

Profesionalna rehabilitacija predstavlja skup aktivnosti koje se provode radi osposobljavanja osoba s invaliditetom za rad uz očuvanje njihove preostale radne i opće sposobnosti. Svrha profesionalne rehabilitacije je omogućiti nezaposlenoj osobi s invaliditetom povećanje zapošljivosti i socijalne uključenosti.

Zakonom o potvrđivanju Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i Fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom (Narodne novine - dodatak Međunarodni ugovori, broj 6/2007), člankom 27., posebno su naglašena prava na rad i zapošljavanje:

"Države stranke priznaju pravo na rad osobama s invaliditetom, na ravnopravnoj osnovi s drugima; ovo uključuje pravo na mogućnost zarađivanja za život od rada, slobodno odabranog ili prihvaćenog na tržištu rada i u radnom okruženju koje je otvoreno, uključujuće i dostupno osobama s invaliditetom. Države stranke će osigurati i promicati ostvarenje prava na rad, uključujući pritom i one koji steknu invaliditet tijekom zaposlenja, poduzimanjem odgovarajućih koraka, uključujući i zakonodavstvo, s ciljem, među ostalim:

(a) zabrane diskriminacije na temelju invaliditeta u odnosu na sva pitanja vezana uz sve oblike zapošljavanja, uključujući uvjete pronalaženja kandidata, primanja na posao i zapošljavanja, trajanja zaposlenja, karijernog napredovanja u službi i sigurnih uvjeta rada koji ne štete zdravlju,

(b) zaštite osoba s invaliditetom na ravnopravnoj osnovi s drugima glede pravednih i povoljnih uvjeta rada, uključujući jednake mogućnosti i jednaku plaću za rad iste vrijednosti, sigurne i zdrave uvjete rada, uz zaštitu od uznemiravanja i pravnu zaštitu u slučaju pritužbi,

(c) osiguravanja ostvarivanja radničkih i sindikalnih prava osobama s invaliditetom na ravnopravnoj osnovi s drugima,

(d) omogućavanja djelotvornog pristupa osoba s invaliditetom općim tehničkim programima, kao i programima profesionalne orijentacije, službama zapošljavanja i profesionalnom i trajnom obrazovanju,

(e) promicanja mogućnosti zapošljavanja i karijernog napredovanja osoba s invaliditetom na tržištu rada, kao i pružanja pomoći u pronalaženju, dobivanju, zadržavanju posla i povratku na posao,

(f) promicanja mogućnosti samozapošljavanja, poduzetništva, razvoja zadrugarstva i pokretanja vlastitog posla,

(g) zapošljavanja osoba s invaliditetom u javnom sektoru,

(h) promicanja zapošljavanja osoba s invaliditetom u privatnom sektoru kroz odgovarajuće politike i mjere, koje mogu uključivati afirmativne akcijske programe, poticaje i druge mjere,

(i) osiguranja prihvatljive prilagodbe okruženja na radnom mjestu za osobe s invaliditetom,

(j) promicanja stjecanja radnog iskustva osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada,

(k) promicanja programa strukovne i profesionalne rehabilitacije, zadržavanja posla i programa povratka na posao za osobe s invaliditetom."

Republika Hrvatska je obvezna poštivati odredbe Konvencije i svojim propisima omogućiti svim osobama s invaliditetom ravnopravno sudjelovanje u radu i zapošljavanju.

Kako profesionalna rehabilitacija za osobe s invaliditetom predstavlja preduvjet za zapošljavanje na otvorenom tržištu rada, u zaštićenim uvjetima ili u nekom drugom modelu samozapošljavanja, reguliranje postupka profesionalne rehabilitacije kroz dva propisa i do sada putem dva različita sustava imalo je za posljedicu da sustavna i kvalitetna profesionalna rehabilitacija nije postojala. Naime, do sada je područje profesionalne rehabilitacije bilo regulirano Zakonom o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 102/98, 127/2000, 59/2001, 109/2001, 147/2002, 117/2003, 30/2004, 177/2004, 92/2005, 43/2007, 79/2007, 35/2008, 40/2010, 121/2010, 130/2010, 61/2011, 114/2011 i 76/2012), te Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (Narodne novine, br. 143/2002 i 33/2005). Do sada nisu osnovane ustanove za profesionalnu rehabilitaciju, nije uspostavljen odgovarajući sustav vještačenja, a ne postoji niti odgovarajući institucionalni i

financijski okvir za provedbu profesionalne rehabilitacije. Osim navedenog, iskustvo provođenja profesionalne rehabilitacije unutar postojećih zakonskih okvira pokazalo se neučinkovitim i teško provedivim zbog brojnih nedoumica prilikom tumačenja postojećih propisa. Sve navedeno rezultiralo je niskim stupnjem uključenosti osoba s invaliditetom u svijet rada, te velikim brojem osoba s invaliditetom koje, iako posjeduju znanja i vještine, ostaju izvan tržišta rada, a zbog administrativnih i zakonodavnih prepreka, nedostatnih financijskih sredstava i niske razine svijesti i motivacije poslodavaca ostaju u sustavu socijalnih davanja ili mirovina, odnosno neaktivni na tržištu rada.

Dana 31. ožujka 2013. godine, u evidenciji Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje bile su registrirane ukupno 6.692 osobe s invaliditetom, što iznosi 1,8% populacije nezaposlenih osoba prijavljenih u evidenciju Zavoda. Najveći broj nezaposlenih osoba s invaliditetom evidentiran je u Gradu Zagrebu (1.369 ili 20,5% od ukupnog broja nezaposlenih osoba s invaliditetom iz evidencije Zavoda), zatim u Osječko-baranjskoj županiji (710 ili 10,6% od ukupnog broja nezaposlenih osoba s invaliditetom iz evidencije Zavoda), Zagrebačkoj (586 ili 8,8% od ukupnog broja nezaposlenih osoba s invaliditetom iz evidencije Zavoda), te Splitsko-dalmatinskoj županiji (518 ili 7,7% od ukupnog broja nezaposlenih osoba s invaliditetom iz evidencije Zavoda). Nezaposlene osobe s invaliditetom najvećim dijelom su srednjoškolskog obrazovanja (5.560 ili 83,1%), od čega je 4.627 osoba s invaliditetom završilo trogodišnju srednju školu, a 933 nezaposlene osobe s invaliditetom imaju završenu četverogodišnju srednju školu. U evidenciji Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje nalazi se 2.111 (31,5%) osoba s invaliditetom bez radnog iskustva. Upravo nedostatak radnog iskustva predstavlja jednu od najvećih poteškoća prilikom njihovog zapošljavanja na otvorenom tržištu rada. Do jednu godinu radnog iskustava ima 1.239 osoba s invaliditetom, odnosno 18,5% od ukupno nezaposlenih osoba s invaliditetom. Usporedba podataka o zapošljavanju osoba s invaliditetom za razdoblje 2012. godine (zaposlena je ukupno 1.421 osoba s invaliditetom) ukazuje na trend zapošljavanja osoba s invaliditetom istovjetan trendu njihovog zapošljavanja u 2011. godini. U istom razdoblju dolazi do porasta uključivanja osoba s invaliditetom u mjere aktivne politike zapošljavanja za 25,4%. Iako navedeni podaci ukazuju na porast zapošljavanja osoba s invaliditetom u ukupnoj zaposlenosti, što se može povezati s povećanim ulaganjem svih dionika na tržištu rada, područje profesionalne rehabilitacije još uvijek je nedovoljno uređeno.

Cilj donošenja ovoga zakona je povećati zapošljivost osoba s invaliditetom i stvoriti uvjete za njihovo ravnopravno sudjelovanje na tržištu rada uklanjanjem prepreka i stvaranjem jednakih mogućnosti za rad i zapošljavanje, reguliranjem prava na profesionalnu rehabilitaciju, kao i definiranjem mjera i poticaja za njihovo zapošljavanje. Slijedom navedenog, ovim se zakonom uređuje sljedeće:

- pojam osobe s invaliditetom i osobe s invaliditetom s preostalom radnom sposobnošću;
- pravo na profesionalnu rehabilitaciju, mjere i aktivnosti koje obuhvaća profesionalna rehabilitacija, tijela nadležna za provedbu profesionalne rehabilitacije te naručitelj usluge profesionalne rehabilitacije;
- zapošljavanje i rad osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada i pod posebnim uvjetima;
- kvotno zapošljavanje osoba s invaliditetom, na način da se propisuje obveza zapošljavanja i za realni sektor, ovisno o ukupnom broju zaposlenih i djelatnosti koju poslodavci obavljaju, mogućnost korištenja zamjenske kvote te obveza plaćanja novčane naknade za neispunjavanje obveze kvotnog zapošljavanja;

- pravo prednosti pri zapošljavanju osobe s invaliditetom;
- pojam samozapošljavanja osobe s invaliditetom;
- prava osobe s invaliditetom iz radnog odnosa i u vezi s radnim odnosom;
- vođenje očevidnika o zaposlenim osobama s invaliditetom;
- programi socijalnog uključivanja za osobe s invaliditetom koje su privremeno nezapošljive;
- kriteriji i standardi za osnivanje i rad centara za profesionalnu rehabilitaciju, integrativnih radionica i zaštitnih radionica, njihovo ustrojstvo i organi upravljanja;
- olakšice i poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom;
- djelatnost i nadležnost Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom;
- nadzor nad primjenom zakona;
- kazne za postupanje suprotno odredbama zakona.

Ovim zakonom uspostaviti će se kvalitetan i unificiran sustav profesionalne rehabilitacije te na taj način stvoriti uvjeti za zapošljavanje osoba s invaliditetom, čime će se izravno utjecati na njihovu socijalnu uključenost i opće povećanje kvalitete života, odnosno stvoriti pretpostavke za razvoj društva jednakih mogućnosti.

Pravovremenim uključivanjem osobe u profesionalnu rehabilitaciju smanjit će se troškovi koji proizlaze iz mirovinskog sustava, zdravstvenog sustava te sustava socijalne skrbi koji su do sada značajno teretili državni proračun.

Proširivanjem obveze kvotnog zapošljavanja na realni sektor, kao i uvođenjem obveze plaćanja novčane naknade za nezapošljavanje osoba s invaliditetom očekuje se aktivno uključivanje osoba s invaliditetom na tržište rada, odnosno ukupno povećanje njihova zapošljavanja. Također, poslodavci će biti dodatno stimulirani uvođenjem novčane nagrade ako zaposle više osoba s invaliditetom od propisane kvote, odnosno ako zaposle osobu s invaliditetom, a nisu obveznici kvotnog zapošljavanja. Istovremeno, predviđenim izmjenama propisa o mirovinskom osiguranju, osobama s invaliditetom koje su korisnici prava na obiteljsku mirovinu obustavit će se isplata obiteljske mirovine za vrijeme radnog odnosa ili obavljanja djelatnosti, a nakon prestanka radnog odnosa, odnosno obavljanja djelatnosti, ponovno će se uspostaviti isplata mirovine. Navedenim izmjenama stimulirat će se značajan broj osoba s invaliditetom za profesionalnu rehabilitaciju i ulazak u svijet rada, pa se može očekivati i smanjenje broja korisnika obiteljske mirovine.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Sredstva za provođenje ovoga zakona za 2014. i 2015. godinu osigurana su na pozicijama Ministarstva rada i mirovinskoga sustava, Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, te Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, i to za sufinanciranje osnivanja i rada centara za profesionalnu rehabilitaciju te za provedbu postupka profesionalne rehabilitacije.

Budući da se ovim zakonom predlaže da centar za profesionalnu rehabilitaciju zajednički osnivaju Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave s jednakim osnivačkim pravima, u državnom proračunu osiguran je razmjerni dio sredstva za osnivanje i rad centara.

Također, ovim se zakonom predlaže da postupak profesionalne rehabilitacije pokreću i financiraju naručitelji usluge koji mogu biti: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, ministarstvo nadležno za socijalnu politiku putem centara za socijalnu skrb, osiguravajuće društvo, poslodavac, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te privatni naručitelj (osoba s invaliditetom, roditelj, zakonski zastupnik, skrbnik). Za provedbu postupka profesionalne rehabilitacije u 2014. i 2015. godini predviđena su sredstva na pozicijama Hrvatskog zavoda za zapošljavanje te Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, kao dionicima s najvećim interesom za pokretanje i financiranje postupka profesionalne rehabilitacije.

Za provedbu ovoga zakona u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2013. godinu nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva. Procjena ukupnog fiskalnog opterećenja provedbe ovoga zakona na državni proračun Republike Hrvatske za 2014. godinu iznosi 6.000.000,00 kuna, a za 2015. godinu 6.600.000,00 kuna. U okviru redovnih aktivnosti Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom za 2014. godinu, na aktivnosti A741006 - Olakšice i poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom planirano je 30.700.000,00 kuna za isplatu poticaja poslodavcima koji zapošljavaju osobe s invaliditetom. Pored toga, dodatna sredstva za potporu primjene ovoga zakona predviđena su u okviru operativnih programa Razvoj ljudskih potencijala kroz IV. komponentu Instrumenta prepristupne pomoći (IPA), kao i kroz Europski socijalni fond (ESF).

PRIJEDLOG ZAKONA O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI I ZAPOŠLJAVANJU OSOBA S INVALIDITETOM

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom u cilju zaštite osoba s invaliditetom propisuju prava osoba s invaliditetom na profesionalnu rehabilitaciju, zapošljavanje i rad, te uređuje zapošljavanje i rad osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada i pod posebnim uvjetima, osnivanje, djelatnost, te upravna i stručna tijela u centru za profesionalnu rehabilitaciju, integrativnoj radionici i zaštitnoj radionici, mjere za poticanje zapošljavanja i rada osoba s invaliditetom, djelatnost i nadležnost Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, te odgovornost za povrede odredaba ovoga Zakona.

Članak 2.

(1) Osoba s invaliditetom je osoba koja ima dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprječavati njezino puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima.

(2) Osoba s invaliditetom s preostalom radnom sposobnosti je osoba čiji invaliditet u odnosu na sposobnosti osobe bez invaliditeta jednake ili slične životne dobi, jednake ili slične naobrazbe, u jednakim ili sličnim uvjetima rada, na jednakim ili sličnim poslovima ima za posljedicu smanjenu mogućnost radno se osposobiti i zaposliti.

(3) Iznimno, osobom s invaliditetom s preostalom radnom sposobnosti može se smatrati i osoba s invaliditetom čiji je radni učinak u granicama očekivanog, ali se na temelju smanjenih stvarnih i procijenjenih općih sposobnosti takve osobe ocijeni da je to u interesu očuvanja njezinih tjelesnih, osjetilnih i mentalnih sposobnosti.

II. PROFESIONALNA REHABILITACIJA

Članak 3.

(1) Pravo na profesionalnu rehabilitaciju stječe osoba s invaliditetom kojoj je nadležno tijelo vještačenja utvrdilo preostalu radnu sposobnost.

(2) Pravo na profesionalnu rehabilitaciju je pravo osobe s invaliditetom na korištenje usluga centra za profesionalnu rehabilitaciju utvrđenih individualnim planom profesionalne rehabilitacije.

(3) Osoba s invaliditetom ima pravo na profesionalnu rehabilitaciju po općim programima, a ako je to potrebno zbog vrste i težine invaliditeta ili uspješnosti rehabilitacijskog procesa i u posebnim školama i ustanovama za profesionalnu rehabilitaciju, po prilagođenim ili posebnim programima.

(4) Profesionalna rehabilitacija, po općim programima, obuhvaća sljedeće mjere i aktivnosti:

- sudjelovanje u utvrđivanju preostalih radnih i općih sposobnosti,
- profesionalno informiranje, savjetovanje i procjenu profesionalnih mogućnosti,
- analizu tržišta rada, mogućnosti zapošljavanja i uključivanja u rad,
- procjenu mogućnosti izvođenja, razvoja i usavršavanja programa profesionalnog osposobljavanja,
- radno osposobljavanje, dokvalifikaciju, prekvalifikaciju i programe za održavanje i usavršavanje radnih i radno-socijalnih vještina i sposobnosti u razdoblju do zapošljavanja,
- informiranje i savjetovanje o pomoćnoj tehnologiji u učenju i radu,
- pojedinačne i skupne programe za unaprjeđenje radno-socijalne uključenosti u zajednicu,
- savjetodavne prijedloge o primjeni različitih tehnologija i tehnika u učenju i radu uz procjenu mogućnosti primjene,
- pretprofesionalno učenje, planiranje i primjenu odabrane tehnologije,
- razvoj motivacije i osposobljavanje osobe s invaliditetom u korištenju odabrane tehnologije,
- tehničku pomoć, podršku, praćenje i procjenu rezultata,
- informiranje i podršku u izvorima financiranja.

(5) Trajanje profesionalne rehabilitacije ovisi o preostalim radnim sposobnostima i složenosti njezinog organiziranja i izvođenja.

(6) Profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom organizira i izvodi centar za profesionalnu rehabilitaciju samostalno ili u suradnji sa srednjoškolskom ustanovom ili drugom pravnom osobom koja ispunjava uvjete za osposobljavanje propisane ovim i drugim zakonom.

(7) Praktični dio osposobljavanja za rad u tijeku profesionalne rehabilitacije izvodi se kod poslodavca, prvenstveno na otvorenom tržištu rada, u centru za profesionalnu rehabilitaciju, a iznimno u specijaliziranoj obrazovnoj ustanovi.

(8) Ministar nadležan za rad pravilnikom će propisati uvjete korištenja prava na profesionalnu rehabilitaciju, način izvođenja, cijenu usluge, te nadzor nad provođenjem profesionalne rehabilitacije.

Članak 4.

(1) Postupak profesionalne rehabilitacije pokreće i financira naručitelj usluge, koji može biti:

- Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje,
- Hrvatski zavod za zapošljavanje,
- Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje,
- ministarstvo nadležno za socijalnu politiku putem centara za socijalnu skrb,
- osiguravajuće društvo,
- poslodavac,
- jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- privatni naručitelj (osoba s invaliditetom, roditelj, zakonski zastupnik, skrbnik).

(2) Postupak profesionalne rehabilitacije može pokrenuti i financirati jedan ili više naručitelja usluge.

(3) U slučaju kada više naručitelja usluge pokreće i financira postupak profesionalne rehabilitacije, dužni su sklopiti ugovor o međusobnim pravima i obvezama za svakog korisnika posebno.

(4) Naručitelj usluge kontrolira troškove usluge i odlučuje o provođenju daljnjih mjera i aktivnosti profesionalne rehabilitacije.

III. ZAPOSŁJAVANJE I RAD OSOBA S INVALIDITETOM

Članak 5.

(1) Osobe s invaliditetom mogu se zaposliti na otvorenom tržištu rada ili pod posebnim uvjetima.

(2) Na otvorenom tržištu rada osoba s invaliditetom može se zaposliti:

- bez korištenja financijske potpore ili stručne podrške jer je u cijelosti osposobljena za rad na određenom radnom mjestu u odnosu na njezin invaliditet i utvrđenu preostalu radnu sposobnost (zapošljavanje bez potpore ili podrške),
- uz korištenje određene financijske potpore, u cilju prevladavanja teškoća vezanih uz njezin invaliditet, što je utvrđeno nalazom i mišljenjem centra za profesionalnu rehabilitaciju (zapošljavanje uz potporu),
- uz korištenje određene stručne podrške, u cilju prevladavanja teškoća vezanih uz njezin invaliditet, što je utvrđeno nalazom i mišljenjem centra za profesionalnu rehabilitaciju (zapošljavanje uz podršku),
- uz korištenje određene financijske potpore i stručne podrške, u cilju prevladavanja teškoća vezanih uz njezin invaliditet, što je utvrđeno nalazom i mišljenjem centra za profesionalnu rehabilitaciju (zapošljavanje uz potporu i podršku).

(3) Pod posebnim uvjetima zapošljavanja osoba s invaliditetom može se zaposliti:

- u ustanovi ili trgovačkom društvu osnovanom radi zapošljavanja osoba s invaliditetom koje se ne mogu zaposliti na otvorenom tržištu rada (u daljnjem tekstu: integrativna radionica) temeljem nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju,
- u ustanovi ili trgovačkom društvu osnovanom radi zapošljavanja osoba s invaliditetom koje se ne mogu zaposliti u integrativnoj radionici (u daljnjem tekstu: zaštitna radionica) temeljem nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju.

Članak 6.

(1) Poslodavci koji zapošljavaju najmanje 20 radnika, osim stranih diplomatskih i konzularnih predstavništava, integrativnih radionica i zaštitnih radionica, dužni su zaposliti, na primjerenom radnom mjestu prema vlastitom odabiru, u primjerenim radnim uvjetima, određeni broj osoba s invaliditetom ovisno o ukupnom broju zaposlenih radnika i djelatnosti koju obavljaju.

(2) Kvota iz stavka 1. ovoga članka može biti različita, ali ne može biti manja od 2% niti veća od 6% od ukupnog broja zaposlenih radnika kod poslodavca koji je obveznik kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom.

(3) U kvotu iz stavka 1. ovoga članka ubrajaju se zaposlene osobe s invaliditetom, učenici s teškoćama u razvoju i studenti s invaliditetom na praksi kod poslodavca, rehabilitanti na praksi kod poslodavca, studenti s invaliditetom zaposleni temeljem ugovora o djelu redovitog studenta, osobe s invaliditetom na stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa te osobe s invaliditetom čije redovno obrazovanje poslodavac stipendira.

(4) U ispunjavanje obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom ubraja se i sklapanje ugovora o poslovnoj suradnji s osobom s invaliditetom koja se samozapošljava.

(5) Dokaze o ispunjavanju obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom iz stavaka 3. i 4. ovoga članka poslodavci su dužni dostaviti Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom u roku od 7 dana od dana ispunjenja te obveze.

(6) Obveza kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom iz stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na novoosnovanog poslodavca, u vremenu uvođenja u rad, a najduže 24 mjeseca od dana početka rada.

(7) Poslodavci koji nemaju obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom iz stavka 1. ovoga članka, kao i poslodavci koji zapošljavaju više osoba s invaliditetom od propisane kvote iz stavka 2. ovoga članka mogu ostvariti novčanu nagradu sukladno odluci ministra nadležnog za rad.

(8) Ministar nadležan za rad će pravilnikom propisati kvotni sustav zapošljavanja osoba s invaliditetom iz stavka 1. ovoga članka.

(9) Radi praćenja ispunjenja obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom iz stavka 1. ovoga članka Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i ministarstvo nadležno za financije će, prema posebnom propisu o zaštiti osobnih podataka, dostavljati podatke Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Članak 7.

(1) Tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti, tijela državne vlasti i druga državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne službe, javne ustanove, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te pravne osobe s javnim ovlastima dužni su prilikom zapošljavanja, osobi s invaliditetom dati prednost pod jednakim uvjetima.

(2) Da bi ostvarila pravo prednosti pri zapošljavanju, osoba s invaliditetom dužna je uz prijavu, odnosno ponudu na natječaj ili oglas, pozvati se na to pravo, te priložiti sve dokaze o ispunjavanju traženih uvjeta, kao i dokaz o utvrđenom statusu osobe s invaliditetom.

(3) Ako poslodavac nema obvezu objave natječaja ili oglasa, osoba s invaliditetom mora zadovoljiti uvjete za obavljanje poslova određenog radnog mjesta propisane internim aktom poslodavca.

(4) U slučaju kada dvije ili više osoba ispunjavaju uvjete propisane natječajem ili oglasom, a ostvaruju pravo na prednost pri zapošljavanju prema ovom ili drugom zakonu, poslodavac samostalno donosi odluku o izboru kandidata, uzimajući u obzir potrebe posla, rezultate postignute u postupku ocjenjivanja kandidata, te interes i motivaciju kandidata.

Članak 8.

(1) Poslodavci iz članka 6. stavka 1. ovoga Zakona koji ne ispunjavaju obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom obveznici su novčane naknade, te obveznici obračunavanja i plaćanja novčane naknade.

(2) Osnovica za obračun novčane naknade jest umnožak broja osoba s invaliditetom koje je obveznik bio dužan zaposliti i iznosa minimalne plaće za razdoblje na koje se obveza odnosi, a visina naknade obračunava se po stopi od 30%.

(3) Novčana naknada se obračunava i dospijeva na naplatu do zadnjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec.

(4) O iznosu obračunate novčane naknade obveznik je dužan sastaviti izvješće i dostaviti ga Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

(5) Na obvezu podnošenja izvješća iz stavka 4. ovoga članka, obvezu plaćanja zatezne kamate u slučaju neplaćanja novčane naknade u propisanom roku i ostale obveze poslodavca vezane uz novčanu naknadu te na mjerodavnost zaprimanja izvješća, evidentiranje, naplatu, nadzor, zastaru utvrđivanja i prava na naplatu novčane naknade, vođenje drugostupanjskog i prekršajnog postupka, primjenjuju se posebni propisi koji uređuju doprinose za obvezna osiguranja, kao i opći porezni propisi te provedbeni propisi doneseni na temelju istih, ukoliko ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(6) Novčana naknada uplaćuje se u korist uplatnog računa propisanog provedbenim propisom o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, doprinosa za obvezna osiguranja, te prihoda za financiranje drugih javnih potreba kojeg donosi ministar financija.

Članak 9.

Pod samozapošljavanjem osoba s invaliditetom, u smislu ovoga Zakona, smatra se:

- osnivanje trgovačkog društva i zapošljavanje u tom trgovačkom društvu,
- osnivanje zadruga i zapošljavanje u toj zadruzi,
- osnivanje obrta,
- obavljanje domaće radinosti ili sporednog zanimanja,
- obavljanje djelatnosti slobodnog zanimanja (profesionalne djelatnosti), te
- obavljanje djelatnosti poljoprivrede i šumarstva.

Članak 10.

(1) Osoba s invaliditetom zasniva radni odnos sklapanjem ugovora o radu ili na drugi način predviđen posebnim propisima i time stječe prava i preuzima obveze iz radnog odnosa i u vezi s radnim odnosom iz ovoga Zakona, općih propisa o radu i drugih propisa.

(2) Najmanje trajanje otkaznog roka propisano općim propisom o radu, za osobu s invaliditetom dodatno se uvećava za mjesec dana, osim ako je otkaz skrivila ta osoba.

(3) Osoba s invaliditetom ima za svaku kalendarsku godinu pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od najmanje pet tjedana.

Članak 11.

(1) O zaposlenim osobama s invaliditetom vodi se očevidnik.

(2) Očevidnik iz stavka 1. ovoga članka vodi Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje koji podatke iz očevidnika dostavlja u Hrvatski registar o osobama s invaliditetom.

(3) Ministar nadležan za rad pravilnikom će propisati sadržaj i način vođenja očevidnika.

Članak 12.

(1) Programi socijalnog uključivanja su programi namijenjeni osiguravanju stručne podrške i razvijanju radnih sposobnosti osoba s invaliditetom.

(2) U programe socijalnog uključivanja uključuju se osobe s invaliditetom koje se vode u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i koje su temeljem nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju procijenjene kao privremeno nezapošljive, a uključivanjem u programe za održavanje i usavršavanje radnih i radno-socijalnih vještina i sposobnosti, može se očekivati njihovo zapošljavanje.

(3) U programe socijalnog uključivanja osobe s invaliditetom iz stavka 2. ovoga članka upućuje Hrvatski zavod za zapošljavanje, temeljem nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju.

(4) Programe socijalnog uključivanja utvrđuje ministarstvo nadležno za socijalnu politiku.

IV. CENTAR ZA PROFESIONALNU REHABILITACIJU, INTEGRATIVNA RADIONICA I ZAŠTITNA RADIONICA

Članak 13.

(1) Centar za profesionalnu rehabilitaciju je prema ovom Zakonu ustanova osnovana u svrhu organiziranja i izvođenja profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom prema odredbi članka 3. stavka 4. ovoga Zakona.

(2) Centar za profesionalnu rehabilitaciju zajednički osnivaju Republika Hrvatska i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s jednakim osnivačkim pravima.

(3) Iznimno, centar za profesionalnu rehabilitaciju mogu zajednički osnovati Republika Hrvatska, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i druga pravna osoba.

(4) Međusobna prava i obveze osnivača uređuju se aktom o osnivanju ili ugovorom.

(5) Centar za profesionalnu rehabilitaciju može osnovati integrativnu radionicu i zaštitnu radionicu.

(6) Centar za profesionalnu rehabilitaciju može posredovati pri zapošljavanju korisnika tijekom i nakon provedene profesionalne rehabilitacije.

(7) Centar za profesionalnu rehabilitaciju može u posebno izdvojenim organizacijskim jedinicama provoditi i programe socijalnog uključivanja za osobe s invaliditetom.

(8) Ministar nadležan za rad pravilnikom će propisati uvjete za osnivanje i rad centra za profesionalnu rehabilitaciju.

Članak 14.

Statutom centra za profesionalnu rehabilitaciju uređuju se sva značajna pitanja vezana uz organizaciju i rad centra, a osobito: unutarnje ustrojstvo, sastav i djelokrug upravnog vijeća, sastav i djelokrug stručnog vijeća, te ovlaštenja ravnatelja.

Članak 15.

(1) Sredstva za rad centra za profesionalnu rehabilitaciju osiguravaju osnivači.

(2) Pod sredstvima za rad iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju se sredstva za prostor i opremu potrebnu za rad centra za profesionalnu rehabilitaciju.

(3) Rad centra za profesionalnu rehabilitaciju financira se naplatom izvršene usluge profesionalne rehabilitacije.

(4) Centar za profesionalnu rehabilitaciju može ostvariti prihode i pružanjem ugovorenih usluga korisnicima, prodajom proizvoda nastalih u tijeku profesionalne rehabilitacije, te od darova.

Članak 16.

(1) Integrativna radionica je ustanova ili trgovačko društvo koja se osniva radi zapošljavanja osoba s invaliditetom, te ispunjava kadrovske, tehničke, organizacijske uvjete propisane pravilnikom iz članka 21. ovoga Zakona, a zapošljava najmanje 40% osoba s invaliditetom u odnosu na ukupni broj zaposlenih.

(2) Osobe s invaliditetom zapošljavaju se u integrativnoj radionici temeljem nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju.

Članak 17.

(1) Integrativnu radionicu mogu pojedinačno ili zajednički osnovati jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, trgovačko društvo, centar za profesionalnu rehabilitaciju, Hrvatski zavod za zapošljavanje, udruga osoba s invaliditetom, udruga poslodavaca, sindikat, humanitarna udruga, vjerska zajednica ili druga fizička i pravna osoba, uz pribavljeno mišljenje Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i uz suglasnost ministarstva nadležnog za rad.

(2) Ako su integrativnu radionicu osnovala dva ili više osnivača njihova međusobna prava i obveze uređuju se aktom o osnivanju ili ugovorom.

Članak 18.

(1) Zaštitna radionica je ustanova ili trgovačko društvo koja se osniva radi zapošljavanja osoba s invaliditetom isključivo na zaštitnim radnim mjestima te ispunjava kadrovske, tehničke, organizacijske uvjete propisane pravilnikom iz članka 21. ovoga Zakona, a zapošljava najmanje 51% osoba s invaliditetom u odnosu na ukupni broj zaposlenih.

(2) Osobe s invaliditetom zapošljavaju se u zaštitnoj radionici temeljem nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju.

Članak 19.

(1) Zaštitnu radionicu mogu pojedinačno ili zajednički osnovati jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, trgovačko društvo, centar za profesionalnu rehabilitaciju, Hrvatski zavod za zapošljavanje, udruga osoba s invaliditetom, udruga poslodavaca, sindikat, humanitarna udruga, vjerska zajednica ili druga fizička i pravna osoba, uz pribavljeno mišljenje Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i uz suglasnost ministarstva nadležnog za rad.

(2) Ako su zaštitnu radionicu osnovala dva ili više osnivača njihova međusobna prava i obveze uređuju se aktom o osnivanju ili ugovorom.

Članak 20.

(1) Domaći i strani poslodavac može osnovati posebnu radnu jedinicu za zapošljavanje osoba s invaliditetom.

(2) Radna jedinica za zapošljavanje osoba s invaliditetom ostvarit će status zaštitne radionice ako zapošljava najmanje 51% osoba s invaliditetom u odnosu na ukupni broj radnika u radnoj jedinici, odnosno najmanje šest osoba s invaliditetom, te ako je aktom poslodavca osnovana kao posebna obračunska jedinica.

(3) U slučaju da radna jedinica ostvari status zaštitne radionice na nju se na odgovarajući način primjenjuju odredbe ovoga Zakona i drugih propisa koji se odnose na zaštitnu radionicu.

Članak 21.

Ministar nadležan za rad pravilnikom će propisati uvjete za osnivanje i rad integrativne radionice i zaštitne radionice.

Članak 22.

(1) Radom centra za profesionalnu rehabilitaciju, integrativne radionice i zaštitne radionice osnovane kao ustanova upravlja upravno vijeće.

- (2) Broj i sastav članova upravnog vijeća utvrđuje se aktom o osnivanju ili statutom.
- (3) Predsjednika i članove upravnog vijeća imenuje osnivač.
- (4) Upravno vijeće imenuje se na vrijeme od četiri godine.
- (5) Radom integrativne radionice i zaštitne radionice osnovane kao trgovačko društvo upravlja se na način propisan posebnim propisom.

Članak 23.

- (1) Upravno vijeće raspravlja i odlučuje o svim pitanjima predviđenim zakonom i aktom o osnivanju.
- (2) Rad upravnog vijeća je javan, osim kada se raspravlja i odlučuje o pitanjima vezanim uz osobne podatke, kao i o pitanjima i činjenicama čijim bi iznošenjem u javnost moglo doći do nanošenja moralne, poslovne i materijalne štete centru za profesionalnu rehabilitaciju, integrativnoj radionici, zaštitnoj radionici ili drugoj fizičkoj i pravnoj osobi.

Članak 24.

- (1) Stručno vijeće obvezno se osniva u centru za profesionalnu rehabilitaciju, integrativnoj radionici i zaštitnoj radionici osnovanoj kao ustanova, ako je broj osoba s invaliditetom na profesionalnoj rehabilitaciji ili radu veći od 30 i ako su zaposlena više od 3 stručnjaka.
- (2) Članovi stručnog vijeća mogu biti: liječnik primarne zdravstvene zaštite, psiholog i edukacijsko-rehabilitacijski stručnjak, a prema potrebi specifičnog slučaja i drugi specijalisti.
- (3) Sastav, osnivanje i poslovi stručnog vijeća utvrđuju se aktom o osnivanju ili statutom.
- (4) Rad stručnog vijeća je javan, osim kad se raspravlja i odlučuje o pitanjima vezanim uz osobne podatke osobe s invaliditetom, kao i u slučajevima utvrđenim statutom.

Članak 25.

- (1) Ravnatelj organizira, vodi rad i poslovanje, te predstavlja i zastupa centar za profesionalnu rehabilitaciju, integrativnu radionicu i zaštitnu radionicu osnovanu kao ustanovu.
- (2) Ravnatelja imenuje upravno vijeće na vrijeme od četiri godine uz suglasnost osnivača, na temelju provedenog javnog natječaja. Ista osoba može se ponovo imenovati za ravnatelja.

Članak 26.

- (1) Centar za profesionalnu rehabilitaciju, integrativna radionica i zaštitna radionica osnovana kao ustanova odgovaraju za obveze cijelom svojom imovinom.
- (2) Osnivač ustanove iz stavka 1. ovoga članka solidarno i neograničeno odgovara za njezine obveze.

V. OLAKŠICE I POTICAJI PRI ZAPOŠLJAVANJU OSOBA S INVALIDITETOM

Članak 27.

(1) Poslodavac koji zapošljava osobu s invaliditetom, odnosno osoba s invaliditetom koja se samozapošljava može ostvariti pravo na olakšice i to:

1. pravo na porezne olakšice predviđene posebnim propisima,
2. pravo na poticaje predviđene posebnim ugovorom o zapošljavanju osoba s invaliditetom sklopljenim s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, nadležnom službom socijalne skrbi, jedinicom lokalne i područne (regionalne) samouprave ili s drugim poslodavcem,
3. pravo na poticaje pri zapošljavanju osoba s invaliditetom koje osigurava Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i
4. pravo na druge novčane poticaje.

(2) Ministar nadležan za rad pravilnikom će propisati vrstu, visinu, uvjete i način ostvarivanja poticaja iz stavka 1. točke 3. ovoga članka.

Članak 28.

(1) Integrativne radionice i zaštitne radionice mogu ostvariti pravo na subvenciju plaće po svakoj zaposlenoj osobi s invaliditetom koju isplaćuje Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

(2) Visina, uvjeti i način ostvarivanja subvencije plaće iz stavka 1. ovoga članka propisuju se pravilnikom iz članka 27. stavka 2. ovoga Zakona.

Članak 29.

(1) Centar za profesionalnu rehabilitaciju, integrativna radionica i zaštitna radionica mogu primati pomoć i darove u novcu ili materijalnim sredstvima.

(2) Namjenu pomoći, odnosno dara iz stavka 1. ovoga članka određuje darovatelj.

(3) Pomoć i darovi u novcu ne smiju se koristiti za isplate radnicima koje se prema poreznim propisima smatraju dohotkom.

(4) Pomoć i darove u novcu ili drugim materijalnim sredstvima centar za profesionalnu rehabilitaciju, integrativna radionica i zaštitna radionica vodi i koristi kao sredstva posebne namjene.

(5) Sredstva posebne namjene vode se na posebnom računu. Korisnici sredstava posebnog računa iz stavka 1. ovoga članka dužni su za svaku financijsku godinu donijeti i dostaviti Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom financijsko izvješće o приходима i rashodima sredstava posebne namjene.

(6) Novčana sredstva posebne namjene iz stavka 1. ovoga članka koja nisu iskorištena za namjene iz stavka 2. ovoga članka moraju se utrošiti u poboljšanje uvjeta rada osoba s invaliditetom ili stvaranje uvjeta za otvaranje radnih mjesta za osobe s invaliditetom.

VI. FOND ZA PROFESIONALNU REHABILITACIJU I ZAPOSŁJAVANJE OSOBA S INVALIDITETOM

Članak 30.

(1) Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (u daljnjem tekstu: Fond) je javna ustanova koju uredbom osniva Vlada Republike Hrvatske.

(2) Fond obavlja slijedeće poslove:

- provođenje politike razvitka i unaprjeđivanja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom,
- organiziranje edukacija i seminara za poslodavce i stručne osobe za radno osposobljavanje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom,
- kontinuirana suradnja s poslodavcima u svrhu analiziranja i utvrđivanja mogućnosti zapošljavanja osoba s invaliditetom,
- isplata poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom iz članka 27. stavka 1. točke 3. i subvencija plaća iz članka 28. stavka 1. ovoga Zakona (u daljnjem tekstu: poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom),
- financiranje ili sufinanciranje programa i projekata za poticanje zapošljavanja i za održavanje zaposlenosti osoba s invaliditetom,
- vođenje evidencije o poslodavcima koji su obveznici kvotnog sustava zapošljavanja osoba s invaliditetom,
- stručni nadzor nad radom centra za profesionalnu rehabilitaciju, integrativne radionice i zaštitne radionice,
- druge poslove predviđene uredbom o osnivanju Fonda i statutom Fonda.

(3) Fondom upravlja Upravno vijeće.

(4) Upravno vijeće čini sedam članova koje imenuje i razrješuje Vlada Republike Hrvatske, i to:

1. dva člana na prijedlog ministra nadležnog za rad,
2. dva člana na prijedlog ministra nadležnog za socijalnu politiku,
3. dva člana na prijedlog Gospodarsko-socijalnog vijeća, od kojih je jedan predstavnik sindikata i jedan predstavnik poslodavaca,
4. jednog člana na prijedlog udruga osoba s invaliditetom.

(5) Odluke Upravnog vijeća izvršava ravnatelj Fonda.

(6) Ravnatelja Fonda imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnog za rad, a na temelju provedenog javnog natječaja.

(7) Prihodi Fonda su sredstva iz državnog proračuna, te darovi i pomoći u novcu domaćih i stranih fizičkih i pravnih osoba.

Članak 31.

Korisnik sredstava propisanih člankom 27. stavkom 1. točkom 3. i člankom 28. stavkom 1. ovoga Zakona dužan je Fondu vratiti sredstva:

- ako se utvrdi da je sredstva ostvario na osnovi neistinitih ili netočnih podataka ili na drugi protupravni način, odnosno u većem opsegu nego što mu pripadaju,
- ako se utvrdi da je sredstva koristio protivno namjeni radi koje su mu odobrena.

VII. NADZOR

Članak 32.

(1) Upravni nadzor nad primjenom ovoga Zakona i na temelju njega donesenih propisa obavlja ministarstvo nadležno za rad, ako drugim zakonom nije drukčije određeno.

(2) Inspeksijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i na temelju njega donesenih propisa obavlja tijelo državne uprave nadležno za poslove inspekcije rada, ako drugim zakonom nije drukčije određeno.

VIII. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 33.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba:

1. ako prilikom zapošljavanja ne da prednost osobi s invaliditetom (članak 7. stavak 1.),
2. ako je obveznik novčane naknade, a ne obračuna i ne uplati novčanu naknadu u visini i roku propisanim ovim Zakonom (članak 8. stavci 1., 2. i 3.),
3. ako prema osobi s invaliditetom postupi protivno odredbama članka 10. ovoga Zakona,
4. ako sredstva posebne namjene koristi protivno namjeni koju odredi darovatelj (članak 29. stavak 2.),
5. ako sredstva posebne namjene koristi za isplate radnicima koje se prema poreznim propisima smatraju dohotkom (članak 29. stavak 3.),
6. ako sredstva posebne namjene ne vodi na posebnom računu (članak 29. stavak 5.),
7. ako ne donese ili ne dostavi godišnje financijsko izvješće o sredstvima posebne namjene (članak 29. stavak 5.),
8. ako neiskorištena novčana sredstva posebne namjene ne utroši u poboljšanje uvjeta rada osoba s invaliditetom ili stvaranje uvjeta za otvaranje radnih mjesta za osobe s invaliditetom (članak 29. stavak 6.).

(2) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se poslodavac fizička osoba i odgovorna osoba pravne osobe.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 34.

(1) Poslodavci koji su sukladno Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (Narodne novine, br. 143/2002 i 33/2005) obveznici Posebnog doprinosa za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom te obveznici obračunavanja i plaćanja Posebnog doprinosa za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom, dužni su obračunavati i uplaćivati

taj doprinos sve do ispunjenja obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom sukladno odredbi članka 6. ovoga Zakona, a najkasnije do 1. siječnja 2015. godine.

(2) Poslodavci iz stavka 1. ovoga članka, koji do 1. siječnja 2015. godine ne ispune obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom, postaju obveznici novčane naknade te obveznici obračunavanja i plaćanja novčane naknade sukladno odredbi članka 8. ovoga Zakona.

Članak 35.

(1) Postupci profesionalne rehabilitacije koji se u vrijeme stupanja na snagu ovoga Zakona provode prema odredbama drugih propisa, nastavit će se provoditi sukladno tim propisima do početka rada regionalnih centara za profesionalnu rehabilitaciju u Zagrebu, Osijeku, Splitu i Rijeci.

(2) Regionalni centri za profesionalnu rehabilitaciju iz stavka 1. ovoga članka počet će s radom 1. siječnja 2015. godine.

Članak 36.

Ustanove za profesionalnu rehabilitaciju i zaštitne radionice koje su osnovane sukladno Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (Narodne novine, br. 143/2002 i 33/2005) dužne su uskladiti svoje ustrojstvo i poslovanje s odredbama ovoga Zakona u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 37.

Vlada Republike Hrvatske će u roku od mjesec dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti Uredbu o osnivanju Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom s odredbama ovoga Zakona.

Članak 38.

Ministar nadležan za rad donijet će pravilnike iz članka 3. stavka 8., članka 6. stavka 8., članka 11. stavka 3., članka 13. stavka 8., članka 21. i članka 27. stavka 2. ovoga Zakona u roku od osam dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 39.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (Narodne novine, br. 143/2002 i 33/2005).

Članak 40.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. siječnja 2014. godine.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Definira se područje koje se ovim Zakonom uređuje.

Uz članak 2.

Određuje se definicija osobe s invaliditetom u skladu s Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom (Narodne novine - dodatak Međunarodni ugovori, broj 6/2007), kao i definicija osobe s invaliditetom s preostalom radnom sposobnosti.

Uz članak 3.

Uređuje se pravo na profesionalnu rehabilitaciju, te način stjecanja toga prava.

Propisuju se mjere i aktivnosti koje obuhvaća profesionalna rehabilitacija, trajanje profesionalne rehabilitacije i ustanove koje provode profesionalnu rehabilitaciju.

Utvrđuje se nadležnost za donošenje provedbenog propisa o uvjetima korištenja prava na profesionalnu rehabilitaciju, način izvođenja, cijena usluge, te nadzor nad provođenjem profesionalne rehabilitacije.

Uz članak 4.

Određuju se tko su naručitelji usluge profesionalne rehabilitacije koji pokreću i financiraju postupak profesionalne rehabilitacije.

Uz članak 5.

Utvrđuje se oblik zapošljavanja osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu i pod posebnim uvjetima.

Uz članak 6.

Propisuje se obveza zapošljavanja osoba s invaliditetom za sve poslodavce koji zapošljavaju najmanje 20 radnika, osim stranih diplomatskih i konzularnih predstavništava, integrativnih radionica i zaštitnih radionica, a ovisno o ukupnom broju zaposlenih radnika i djelatnosti koju obavljaju.

Utvrđuje se raspon kvote, mogućnost korištenja zamjenske kvote, te razdoblje odgode kvotnog zapošljavanja za novoosnovane poslodavce.

Propisuje se mogućnost ostvarivanja novčane nagrade za poslodavce koji nisu obveznici kvotnog zapošljavanja, kao i za poslodavce koji zapošljavaju više osoba s invaliditetom od propisane kvote.

Utvrđuje se nadležnost za donošenje provedbenog propisa o kvotnom sustavu zapošljavanja osoba s invaliditetom.

Utvrđuje se da će Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i Ministarstvo financija, radi praćenja ispunjenja obveze kvotnog zapošljavanja, dostavljati podatke Fondu za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (u daljnjem tekstu: Fond).

Uz članak 7.

Određuju se poslodavci koji su dužni prilikom zapošljavanja osobi s invaliditetom dati prednost pod jednakim uvjetima.

Propisuju se dokazi koje je osoba s invaliditetom dužna priložiti uz prijavu, odnosno ponudu na natječaj ili oglas za zapošljavanje.

Uređuje se mogućnost da poslodavac samostalno donese odluku o izboru kandidata, u slučaju kada više osoba ispunjava uvjete propisane natječajem ili oglasom, a ostvaruju pravo na prednost pri zapošljavanju prema različitim propisima.

Uz članak 8.

Propisuje se obveza plaćanja novčane naknade za poslodavce koji ne ispunjavaju obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom.

Uređuje se visina novčane naknade, dospjeće naplate, obvezu sastavljanja izvješća o iznosu obračunate novčane naknade te obvezu dostave toga izvješća Fondu.

Propisuje se da se novčana naknada uplaćuje u korist državnog proračuna.

Uz članak 9.

Određuje se pravni institut samozapošljavanja u smislu ovoga Zakona.

Uz članak 10.

Uređuju se prava osobe s invaliditetom iz radnog odnosa i u vezi s radnim odnosom.

Uz članak 11.

Propisuje se vođenje očevidnika o zaposlenim osobama s invaliditetom pri Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, te dostava podataka iz očevidnika u Hrvatski registar osoba s invaliditetom.

Utvrđuje se nadležnost za donošenje provedbenog propisa o sadržaju i načinu vođenja očevidnika.

Uz članak 12.

Uređuju se programi socijalnog uključivanja za osobe s invaliditetom koje su procijenjene kao privremeno nezapošljive.

Uz članak 13.

Propisuje se da je centar za profesionalnu rehabilitaciju ustanova osnovana u svrhu organiziranja i izvođenja profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom.

Određuje se tko su osnivači centra za profesionalnu rehabilitaciju, te način na koji se uređuju prava i obveze osnivača.

Propisuje se da centar za profesionalnu rehabilitaciju može osnovati integrativnu radionicu i zaštitnu radionicu, provoditi programe socijalnog uključivanja, te posredovati pri zapošljavanju korisnika tijekom i nakon provedene profesionalne rehabilitacije.

Utvrđuje se nadležnost za donošenje provedbenog propisa o uvjetima za osnivanje i rad centra za profesionalnu rehabilitaciju.

Uz članak 14.

Propisuje se sadržaj statuta centra za profesionalnu rehabilitaciju.

Uz članak 15.

Uređuje se tko osigurava sredstava za rad centra za profesionalnu rehabilitaciju, što se smatra sredstvima za rad, te način financiranja centra za profesionalnu rehabilitaciju.

Uz članak 16.

Propisuje se da je integrativna radionica ustanova ili trgovačko društvo koja se osniva radi zapošljavanja osoba s invaliditetom, te uvjeti za stjecanje statusa integrativne radionice.

Propisuje se da se u integrativnoj radionici osobe s invaliditetom zapošljavaju temeljem nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju.

Uz članak 17.

Određuje se tko su osnivači integrativnih radionica i način osnivanja navedenih radionica.

Uz članak 18.

Propisuje se da je zaštitna radionica ustanova ili trgovačko društvo koja se osniva radi zapošljavanja osoba s invaliditetom te uvjete za stjecanje statusa zaštitne radionice.

Propisuje se da se u zaštitnoj radionici osobe s invaliditetom zapošljavaju temeljem nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju.

Uz članak 19.

Određuje se tko su osnivači zaštitnih radionica i način osnivanja navedenih radionica.

Uz članak 20.

Propisuje se mogućnost da domaći i strani poslodavac osnuje posebnu radnu jedinicu za zapošljavanje osoba s invaliditetom, te uvjeti pod kojima radna jedinica ostvaruje status zaštitne radionice.

Uz članak 21.

Utvrđuje se nadležnost za donošenje provedbenog propisa o uvjetima za osnivanje i rad integrativne radionice i zaštitne radionice.

Uz članak 22.

Propisuje se da radom centra za profesionalnu rehabilitaciju, integrativne radionice i zaštitne radionice osnovane kao ustanova upravlja upravno vijeće, čiji broj i sastav se utvrđuju aktom o osnivanju ili statutom.

Uređuje se da se radom integrativne radionice i zaštitne radionice osnovane kao trgovačko društvo upravlja na način propisan posebnim propisom.

Uz članak 23.

Propisuje se djelokrug rada te javnost rada upravnog vijeća.

Uz članak 24.

Propisuju se uvjeti za osnivanje stručnog vijeća u centru za profesionalnu rehabilitaciju, integrativnoj radionici i zaštitnoj radionici osnovanoj kao ustanova, čiji sastav, osnivanje i poslovi se utvrđuju aktom o osnivanju ili statutom.

Uz članak 25.

Propisuje se djelokrug rada, ovlasti i način imenovanja ravnatelja.

Uz članak 26.

Propisuje se opseg odgovornosti centra za profesionalnu rehabilitaciju, integrativne radionice i zaštitne radionice osnovane kao ustanova te njihovih osnivača.

Uz članak 27.

Propisuje se pravo na olakšice koje može ostvariti poslodavac koji zapošljava osobu s invaliditetom, odnosno osoba s invaliditetom koja se samozapošljava.

Uz članak 28.

Propisuje se da integrativne radionice i zaštitne radionice mogu ostvariti pravo na subvenciju plaće po svakoj zaposlenoj osobi s invaliditetom koju isplaćuje Fond.

Uz članak 29.

Propisuje se mogućnost da centar za profesionalnu rehabilitaciju, integrativna radionica i zaštitna radionica primaju pomoć i darove u novcu ili materijalnim sredstvima (sredstva posebne namjene), te način raspolaganja istima.

Uz članak 30.

Utvrđuju se poslovi koje obavlja Fond kao javna ustanova.

Propisuje se da Fondom upravlja Upravno vijeće, sastav Upravnog vijeća, način imenovanja ravnatelja Fonda, te prihodi Fonda.

Uz članak 31.

Uređuju se uvjeti povrata primljenih sredstava poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom koje isplaćuje Fond, a na koje poslodavac nije imao pravo.

Uz članak 32.

Uređuje se upravni nadzor nad primjenom ovoga Zakona i na temelju njega donesenih posebnih propisa, te inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i na temelju njega donesenih posebnih propisa.

Uz članak 33.

Uređuje se pitanje prekršajne odgovornosti poslodavca pravne osobe, te poslodavca fizičke osobe i odgovorne osobe pravne osobe, i to propisivanjem djela prekršaja i visine kazni, vezano uz obveze koje proizlaze iz ovoga Zakona.

Uz članak 34.

Sadrži prijelaznu odredbu prema kojoj su poslodavci obveznici posebnog doprinosa za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom dužni obračunavati i uplaćivati isti sve do ispunjenja obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom, a najkasnije do 1. siječnja 2015. godine. Poslodavci koji u prijelaznom periodu do 1. siječnja 2015. godine ne ispune obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom postaju obveznici novčane naknade.

Uz članak 35.

Sadrži prijelaznu odredbu prema kojoj će se postupci profesionalne rehabilitacije, koji se u vrijeme stupanja na snagu ovoga Zakona provode prema odredbama drugih propisa, nastaviti provoditi sukladno tim propisima do početka rada regionalnih centara za profesionalnu rehabilitaciju.

Uz članak 36.

Sadrži prijelaznu odredbu prema kojoj su ustanove za profesionalnu rehabilitaciju i zaštitne radionice dužne, u određenom roku, uskladiti svoje ustrojstvo i poslovanje s odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 37.

Propisuje se rok za usklađivanje akta o osnivanju Fonda s odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 38.

Uređuje se nadležnost i rokovi za donošenje provedbenih propisa.

Uz članke 39. i 40.

Propisuju se dan stupanja na snagu ovoga Zakona i prestanak važenja Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (Narodne novine, br. 143/2002 i 33/2005).